

בס"ד יא' אדר ה'תש"פ
 הדלקת נרות - 17: 23
 צאת השבת - 18: 15
 רבנו תם - 18: 56
שעון חורף - מהלוח המדויק של "אור החיים"
 ע"פ "אופק תל אביב"

שנה עשרים - עלון מס' 1002
 @ **שבת זכור** - מוציאין ב' ספרים.
 @ ביום שני יג' אדר, "תענית אסתר" (סיום הצום 18: 00).
 @ ביום שלישי יד' אדר, "פורים דפרזין".
 @ ביום רביעי טו' אדר, "שושן פורים".

אברהם יגל

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות נ"י

לחיוזוק העלון נותנים השנה את "מחצית השקל" לארגון "אברהם יגל" **מעליני הפרשה:**

פרשת תצוה שבת זכור

פסטידין: "ויאמר שמואל" (שמואל א' טו')
 מרתק - ראו בעמוד 2
 מכל מלמדיי השכלתי

☞ **"אישי יהודי היה בשושן"**
 מרדכי היה יהודי לא רק בבית המדרש, ולא רק בביתו, ולא גם ב"שושן", בעיר, ברחוב, בין הבריות. (רבי יהונתן אייבשיץ)
 ☞ **בפורים - "כל הפושט יד זותנים לו"**
 הלוא פורים הוא זמן תשובה, שכן הקב"ה פושט אלינו את ידו, ועלינו לתת לו את ידנו ולשוב. (רבי יצחק מסקווירה)
 ☞ **"שושנת יעקב גלה ושומחה בראותה יחד תכלת מרדכי"**
 מה ראו בני יעקב שלא ראו האחרים!! והתשובה: את "תכלת מרדכי" כולם היו בטוחים שהמן על הסוס ומרדכי סוחב אותו. רק היהודים ראו את פתיל התכלת מבצבץ מבגדו של גדול הדור והבינו מיד כי מרדכי הוא אשר נמצא על הסוס והגיעו לשמחה עצומה...

- ☞ הוראות על הכנת השמן למאור.
- ☞ תפירת בגדי הקודש לאהרון ולבניו.
- ☞ מעשה האפוד, אבני הזכרון על כתפי אהרון.
- ☞ מעשה החושן ואבניו עם האורים ותומים בתוכו.
- ☞ מעשה המעיל.
- ☞ מעשה הציץ והמצנפת, הכתנת והאבנט.
- ☞ בגדי בני אהרון והמכנסיים, והקדשת אהרון לימי המילואים.
- ☞ הוראות על קורבן התמיד.
- ☞ מעשה עשיית מזבח הקטורת, ותפקידו.

☞ **"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיית למאור" (כז, כ)**
 אחר שכבר הודיע ה' למשה כל מעשה המשכן וכליו, אמר לו: "ואתה תצוה את בני ישראל" שעיקר הוא שתחבר את ישראל ביניהם באהבה וברעות, שיהיה שלום ביניהם וזוה תושלם תכלית המשכן. **כי בעת מחלוקת השכינה מסתלקת ח"ו.** (ארון העדות).

☞ **פרפראות ובידיהותא לפורים**
 ☺ למה אסתר לא קיבלה מייל אזהרה ששלח מרדכי על בגתן ותרש? - כי היה לה אחש-וירוס במחשב...
 ☺ מי היה התנא הגדול בהיסטוריה? - ביג-תנא!
 ☺ למה מכל צוררי ישראל דווקא המן נקרא רשע, ולא פרעה או טיטוס, למשל? - כי המרושע הזה רצה להרוג את עם ישראל דווקא בפורים, שהוא היום הכי שמח בשנה!

☞ **"ואתה תצוה את בני ישראל..."**
 מדוע היה צורך בציווי, ולא בלשון וידבר ה' אל משה? הרוקח: "לפי שהיה למשה להיות כהן, ואהרן לוי, וכשסירב (משה) לילך בשליחותו של ה' - נעשה לוי, לכך לא הוזכר משה כלל בזאת הפרשה - יש כאן בגדי כהונה". לה' חשובות משלו. **סירוב גורר ציווי** (ולא דיבור), לקיחת כהונה והתעלמות זמנית.

☺ אם להמן היו 280 ילדים אז למה תלו רק 10 בנינים? כי אם היו תולים את כולם - בעל הקורא היה נחנק...
 ☞ **"להכות את המן"**
 איפה מרומז בתורה כי בשעה ששומעים את שם המן במגילה צריך לחבוט, או כפי שאומרים בלשון עממית "להכות את המן" בפסוק: "והיה אם בן הכות הרשע". סופי התיבות של שלוש המילים הראשונות - **המן**.

☞ **"ואלה הבגדים אשר יעשו, חושן ואפוד ומעיל וכתינת השבץ, מצנפת ואבנט"**
 מדוע לא הוזכרו גם המכנסיים, וגם לא הציץ? הרוקח: "מכנסיים - לפי שאינם (מיוחדים) לכבוד ולתפארת, וציץ - שהיה זהב לא הזכיר, שלא היה בגד (וכתוב ואלה הבגדים)". בגדי כהונה - בגדים המיוחדים לכהונים.

פינת הניבים והפתגמים
ותו ליכא והא איכא =
 יותר אין, והרי יש...? ביטוי תמיהה בתלמוד שמשמעו: האם הרשימה היא מלאה ואין מה להוסיף עליה, והרי יש להוסיף גם את...
דוגמא: בכל מערבין ומשתתפין חוץ מן המים ומן המלח... ותו ליכא והא איכא כמהין ופטרתיות! (שגם בהם אין מערבים ומשתתפים).

☞ **"ולקחת מן הדם על המזבחה ומשמין המשיחה, והזית על אהרן ועל בגדיו, ועל בניו ועל בגדי בניו"**
 נשאלת השאלה - האם זה כבוד ה' לעבוד בבגדים "מלולכלכים" בדם ובשמן? תשובה: כן, כבוד ה' הוא לעבדו, והזאת הדם והשמן מעידה על עבודתו בפועל. זאת תפארת עבודתו, אף אם בגדיך "מתלכלכים". ויותר מכך, בכך הוא ובגדיו מתקדשים: **וקדש הוא ובגדיו, ובניו ובגדי בניו** אותו.

הסירו מכשול מדרכי עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידושי": <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

"אל תקרי הליכות אלא הליכות"

הליכות פורים וקריאת המגילה

א. הכל חייבים בקריאתה של המגילה, אנשים, נשים וגרים. ולכן הנשים שאינן יכולות לבוא לבית הכנסת לשמוע מקרא מגילה מהש"י, או שאינן יכולות לשמוע קריאתה היטב מפי הקורא, מפני הפרעות שבבהכ"י במקום שמכים המן וכיו"ב, חייבות לשמוע קריאתה היטב מפי אדם הבקי בקריאתה.

ב. קטנים שלא הגיעו לחינוך אין להביאם לבית הכנסת, שהם רק מבלבלים את השומעים החייבים בקריאתה. והמביאים לבית הכנסת, חטא רבים נשא. ולכן על כל גבאי בתי הכנסת לעמוד על המשמר להשגיח בעין פקוחה שלא יפריעו הקטנים בהכאות המן ברעשנים ובאקדחי פורים, ופיצוצים אחרים (קפצונים), הגורמים להפרעות הסדר בבית מקדש מעט, וגרימת מניעת שמיעת מקרא מגילה כהלכה לאנשים המחוייבים בה.

ג. על הש"י לעורר את הקהל לכווין לצאת ידי חובת מקרא מגילה, וגם הוא יכוון להוציאם ידי חובה, **שמצוות צריכות כוונה**.

ד. בליל פורים נכנסים לבית הכנסת בבגדי יום טוב, ואומרים מזמור "על איילת השחר" לפני תפילת ערבית, שהוא מעניין היום, ובתפילת ערבית יאמרו "ועל הניסים" אף על פי שעדיין לא קראו המגילה.

ה. צריך לדקדק היטב בקריאת המגילה לבל ידלג אף תיבה אחת ממנה, כי רבו הפוסקים הסוברים שאם חיסר אפילו תיבה אחת מהמגילה לא יצא ידי חובתו. ועל כן ישתדל הקורא לבטא היטב כל מילה כדי שכל הציבור ישמעו ויצאו ידי חובת מקרא מגילה. ובמקום שילדים מרעישים באמירת המן וכדומה, על הש"י להמתין עד שיעבור הרעש, ולחזור התיבה ההיא כדי להוציא מי שלא שמע התיבה כראוי.

ו. אסור לדבר בעת קריאת המגילה עד לאחר הברכה האחרונה. ואם עבר השומע את הקריאה ודיבר דברים אחרים בעוד שהקורא ממשיך בקריאתו, לא יצא, וצריך לחזור ולקרוא מאותו פסוק והלאה. ויכול לומר כמה תיבות שהחסיר, מהחומש כשאין בידו מגילה כשרה.

ז. השומע מקרא מגילה ברדיו אינו יוצא ידי חובתו, אפילו כששומע על ידי שידור חי. השומע ברכות המגילה ברדיו אינו עונה אמן, אבל אם שומע הברכות בשידור חי, עונה אמן.

ח. מצווה לתת מתנות לאביונים ביום הפורים, דהיינו מתנה אחת לכל אביון, שבסך הכל חייב לכל הפחות שתי מתנות לשני אביונים. ויוצאים ידי חובה בין בנתינת מעות, בין בתבשיל, או דבר מאכל אחר. ומן הדין די בנתינת פרוטה אחת לכל אביון. וירא שמים יתן בעין יפה ובסבר פנים יפות, והנה שכרו אתו ופעולתו לפניו.

ט. מצוה להרבות בסעודת פורים. ויוצאים ידי חובה בסעודה אחת. ומן הדין אין סעודת פורים צריכה פת, אולם נכון לחוש לכתחילה לדעת הפוסקים הסוברים שצריכה פת.

י. מה שנוהגים להתחפש וללבוש פרצופים ומסכות בפורים, אין כל איסור בדבר, אולם **אסור באיסור מוחלט לאיש ללבוש שמלת אישה, וכן לא תלבש אישה בגדי איש, גם ביום פורים**.

מכל מלמד השכלתי כל חג ומשקו המיוחד

יש שבעה סוגי משקים אשר בכוחם להכשיר מאכל או חפץ לקבל טומאה: דבש, דם, מים, שמן, יין, טל, וחלב. יש חגים שהמיוחד זאת אומרת "השלד" שלהם מתמצא במשקה.

ראש השנה = דבש

תוקפו של ראש השנה הוא ה"דבש". הדבש מסמל את המתקיות שיש לנו בהיכנסנו לשנה החדשה כאשר אנו עוזבים את המרירות של השנה שעברה ופותחים דף חדש.

יום הכיפורים = דם

הדם הוא כוח החיים הזורם בעורקים וכאשר אדם מישראל נמצא ביום הקדוש הזה בתענית מקריב הוא את דמו ואת חלבו לה', הקרבן בא ליד ביטוי בכפרה רק אחר שנורק דמו על המזבת.

חג הסוכות = מים

אומר ה' – נסכו לפני מים בחג כדי שיתברכו לכם גשמי שנה. ארבעת המינים שאנו נוטלים בחג זה, כידוע, גדלים על כל מים. העולם משתוקק למים ובמיוחד פה בארץ ישראל.

ימי החנוכה = שמן

בבתי הבד עובדים במרץ רב כדי להפיק מן הזיתים את הנוזל הזך והיקר הזה הלוא הוא שמן הזית הזך. ואומנם מתמלאים הכדים בשמן זית הצלול והזך, יוצקים אנו את השמן לכלי הקיבול מכינים אנו את פתילות ומדליקים וכך מאירים את ביתנו באור הצלול.

ימי הפורים = יין

סיפור המגילה מסתובב סביב עניין המשתאות שהינם בעיקר שתיית יין. "ביום השביעי כטוב לב המלך ביין". "ויאמר המלך אחשוורוש במשתה היין" ועוד וע"פ חז"ל נכנס יין יצא סוד- הסודות והאמת והפנימיות של האדם השותה בפורים יין יותר מדי, מביא אותו אפוא להתבסמות.

חג המצות = טל

בחג ראשון של פסח לפני מוסף אנו מתפללים את תפילת הטל. טל נותן כל השנה חיים לעולם והוא ברכה תמידית. עולי הרגל החלו לעלות לבית המקדש בתקופה זו כאשר יסתיימו ימות הגשמים.

חג השבועות = חלב

דע- שהחלב נוצר אצל הבהמה, מדם שנעקר. התורה שינתה לעם ישראל בחג השבועות נמשלה לחלב. ככתוב בשיר השירים "דבש וחלב תחת לשונך" ויעקב בברכתו לבניו אומר "ולבן שיניים מחלבי".

סיכום

שבעת החגים העוטפים אותנו מביאים אלינו את הקדושה, ואנו רק צריכים לפתוח את הלב אל האורות הקדושים הללו ולהתקדש. (ליאור זרחיה הי"ו)

יחף מכעס

לר' אלכסנדר פרויליך נולדו עשר בנות, אך לא היה חסיד מאושר ממנו בכל רחבי החסידות. מאושר? הכי מאושר? עשר בנות? ואפילו לא בן אחד? גם תשעת חתניו שיחיו, הם התפארת של החסידות, ואין חתן שלא עבר את עינו הבוחנת של האדמו"ר, אשר אישר כל שידוך במילים "במזל וברכה, עם הרבה תורה ושמחה". נדוניות? נו טוב, ר' אלכסנדר חביבנו היה סוחר אופניים נכבד בעירו אשר פירנס בכבוד את משפחתו, ושלף מן הבוידם כל שטר ירוק שחסד, ומימן בעין יפה את מה ששדכנים הטילו עליו לשלם. עד שהזיקנה והסכרת קפצה גם על ר' אלכסנדר. הלה התעורר בדיוק בבוקר היום האחרון של השבע ברכות של בתו התשיעית רוחמקה, והרגיש שיזה זה! לפתע גבו כואב עליו, ידיו בקושי נעו ורגליו בקושי נשאו את גופו. רופא המשפחה ביצע בו בדיקה זריזה, ומדי הבהילו לבית החולים. במחלקה הקרדיאלוגית גילו איזה שסתום או שניים במצב רעוע וכמה סתימות לא סימפטיות בעורקים, ומיד הובחל לחדר ניתוח, וצונטר כמעט בכל כיוון אפשרי.

"אני אוסר עליך לעבוד, בטח לא להרים אופניים", הבהיר לו ד"ר מנציבסקי מתח הלב. "הרופא צודק, אתה כבר בן 70, תציע את החנות לאחד החתנים או הנכדים, ושב בבית מדרש ללמוד" הציע לו רבו. לא בן ולא נכד, אך אחד לא קפץ על המציאה. אלכסנדר הודיע לבעלי החנות על סיום השכירות שמשכה כ 40 שנים. הוא נעל את דלת הברזל בפעם האחרונה ושלוש דמעות קטנות ביקשו לברוח מעיניו.

"כבוד הרב, ומה עם נדוניה של רחלי בתי העשירית, מאיפה אגרוך את הסכום? כל מה שהרווחתי כיהודי עמל כפיים נתתי לבנותי, אין לי חסכוניות ולא רכוש. עם קיצבת ביטוח לאומי, זה מבצע בלתי אפשרי לממן את נישואיה..." האדמו"ר הררה ואחרי חמש דקות אמר: "אלכסנדר סע לאמריקה, אתן לך כמה כתובות, ותחזור עם נדוניה".

אמריקה?! מה לי ולארץ העמים? "סע אלכסנדר, בשביל לסייע בהקמת בית יהודי, מותר. שיהיה במזל וברכה עם הרבה תורה ושמחה".

ר' אלכסנדר קנה חליפה חדשה, נעלים חדשות, וגם כרטיסי טיסה הלוך ושוב. פניו מועדות לשדה התעופה. בכיסו רשימה נכסדה של נדיבי עם. "הוי, הוי רבוננו של עולם" מילמל החסיד העניו, וברכני שזו תהיה נטיעה קצרה ביותר, שאזכה להצלחה בחו"ל למען הקמת ביתה של רחל...". ועכשיו יידי הביטו במשקפות, אלכסנדר מיודענו ניצב בראש התור של הבדיקה הבטחונית בטרמינל.

"תוריד בבקשה את הכובע" מצווה הבודק הבטחוני, בקול קשות. "תוריד בבקשה את החליפה", כמעט באותה נשימה. צוות הבודקים ממשמש לו בכיסים, בביטנה, בתיק יד של ר' אלכסנדר. אצבעותיהם ממשמשות את הכובע מכל צדדיו. הם פותחים את התיק שלו ומוציאים משם תפילין, טלית וכמה ספרים. אלכסנדר נעלב כשאחד הבודקים, פוקד עליו לפתע "אדוני, נא להוריד נעלים". הוא חלץ נעליו, והללו נישאות בידי אחד הבודקים, לאן? לא ברור. "הם כנראה חושדים שיש לי יהלומים בסוליות? ממתני בודקים בביטנה? בנעליים? איזו בושה?!"

עשרות נוסעים מביטים בחסיד המבוגר, מתלחשים... "הוא כנראה מברית משהו... החרדים האלה..." אש ההסתה בתקשורת מעלה גם כאן אש.

אדם מבוגר לבוש חליפה צבעונית, עם כובע קש לראשו הביט במחזה משועשע וסקרן. "עמוד בצד ותן מעבר לבאים אחרך", קיבל אלכסנדר פקודה נוספת. סומק של בושה עטה את פניו, כאשר כולם חלפו לפניו, מציצים בגרביים שעל רגליו. ואיה הנעלים? נמוגו בבדיקה הבטחונית. הגבוה עם כובע הקש איפשר אף הוא לנוסעים שמאחוריו לחלוף. רבע שעה, חצי שעה, ר' אלכסנדר ניצב יחף בגרבי, והופך לבדיחה של נמל התעופה. "נא לעלות למטוס טיסה TWA מספר 704 לנו יורק... ברציף 7". "אדוני אתה משוחרר", מצחקק הבודק. "אבל תחזירו לי את הנעליים..." "מצטער, הנעלים עדיין נבדקות, אבל לך יש אישור לעלות..." "מה פירושי?" תמה אלכסנדר. "מה לא ברור?! אתה משוחרר והנעליים עדיין לא!". פרצי הצחוק מסביב עטפו את ר' אלכסנדר במעטה של קלון. הוא לבש חליפתו אסף תפיליו וספריו לתיק היד, ורץ יחף לרציף, ומשם לכבש המטוס. למטוס הוא כבר נכנס עם חיוך קטנטן על שפתיו. הבדיחה של החסיד היחף הדהדה ברחבי הנמל. הוא התיישב בשורה השלישית כסא מספר 17, הדף את רגליו אל מתחת לכסא, והוציא ספר תהילים קטן. "תסלח לי אדוני, אני יכול לשאול אותך משהו?" השאלה באנגלית. האיש המבוגר הגבוה עם כובע הקש הציג עצמו במאור פנים "שמי ריצ'רד קולינס מניו יורק". אלכסנדר חיך לעברו בעינים טובות. "כן, מה תשאל זידי, אגב שמי אלכסנדר פרויליך".

"תסביר לי מיסטר אלכסנדר, איך לא רתחת מכעס מן ההשפלה שעשו לך הבודקים הבטחוניים? הם פשוט ביזו אותך! אחרי שעלית למטוס עוד נותרתי שם ונזפתו בהם. חצופים שכאלה, ואתה שותק?!"

אלכסנדר הצליח לומר: "אנחנו יהודים, ורבותינו חינכנו כי כעס הוא עבודה זרה. הכעסן הוא גאוותן ואפילו אפיקורס. מדוע? כי מי שכועס על בני אדם חושב שהם אלה משפילים אותו, ואינו מכניס בלבו את העובדה שבורא העולם הוא זה ששלח למשימה זו. הם רק המקלות להכותני אבל ההשפלה באה משמים והיא בודאי מגיעה לי. אתה מבין מיסטר קולינס. אני מעדיף להישאר יחף ושמח, מאשר כועס עם נעלים". הגבוה נבוך הנהן בראשו. "ומה כבודו מחפש בארה"ב?" שאל. "נדוניה לבת הצעירה שלי. חליתי וסגרתי את העסק והאדמו"ר הורני נסוע לנדיבים ללקט שם נדוניה. אני איש תמים, האדמו"ר אומר, אני עושה".

"כמה כסף מיסטר פרויליך צריך לאסוף לנדוניה של הבת?" "200,000\$ השיב אלכסנדר. לפתע מיסטר קולינס שולף מכיסו פנקס צ'קים ורושם המחאה על סך 50,000 דולר".

למותר לציין שר' אלכסנדר פרויליך קנה נעליים בנמל התעופה בניו יורק ומיד עלה למטוס בחזרה לישראל. מוסיף ומסיים המחבר: "העלבון הזה שהותיר יהודי יחף ומגוחך לעיני מאות נוסעים, היה מוביל אותנו לעשות 'חגיגה' בנמל התעופה, עד לתביעת פיצויים נכבדה. לא היינו שותקים, לא היינו מוותרים. אין ספק כי מדובר פה בדרגה של נקיון הנפש והדעת של יהודי פשוט, שמכר כל חייו אופניים, ולימדנו, כי גם בין הצמיגים והכידונים, ניתן לתקן מידות ברמה שראוי להתקנא בה".

ומוסיף המחבר - "ברגע האחרון נזכרתי כי רבי נחמן מברסלב כתב בליקוטי מוהר"ן כי מי שכועס, שידע שנגזר עליו להרויח ממון, ובכעסו הוא אובד ממנו. וההיפך".

(הרב יעקב (קובי) לוי)

